

Ons Pensioen

TIJDSCHRIFT VAN DE BPP: BELANGENVERENIGING
PENSOENGERECHTIGDEN PENSOENFONDS ZORG EN WELZIJN

**Moeizaam vooruit met
Pensioenakkoord
Passende zorg voor ouderen
Vakantie in coronatijd**

BPP

Belangenvereniging
Pensioengerechtigden
Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Nummer 3, Jaargang 36, 3e kwartaal

Tompoes verzin een list

Auteur: Roelof Jan Mulder

Met deze befaamde uitspraak van Ollie B. Bommel begin ik dit stukje. Want in dit nummer van *Ons Pensioen* gaat het met name over de voortgang van de onderhandelingen in het kader van het pensioenakkoord en die zijn niet bepaald hoopvol voor ons als gepensioneerden. Terwijl de prijzen stijgen en de pers bericht dat de koopkracht van gepensioneerden er het volgend jaar weer 1,2 % op achteruit gaat, blijven de partijen in het pensioendebat maar om elkaar heen draaien. Lees het artikel van Jaap van der Spek op pagina 7 er op na. Dat begint met een aansporing aan de vakbonden om de moed te hebben om terug te komen op niet gewilde en onbedoelde effecten van hun onderhandelingsresultaten. En dan hebben we het over de tussentijdse periode tussen nu en de inwerkingtreding van het nieuwe pensioenakkoord, een periode van minimaal vier jaar. Moeten we dan nog steeds rekenen met een dekkingsgraad berekend op basis van de zogenaamde risicoloze rente? (ongeveer 0 procent)? Waardoor de kans op indexering van de pensioenen grotendeels verkeken is en er zelfs nog kans op kortingen bestaat? Of gaan we voor dit probleem toch een oplossing bedenken. Bijvoorbeeld in de vorm van een tijdelijke verhoging van de rekenrente naar 2%, hetgeen makkelijk kan als de goede beleggingsresultaten van de pensioenfondsen (gedeeltelijk) worden meegenomen bij de berekening van die rente. En wat gaat de politiek doen met een wetsontwerp dat hier wellicht een oplossing voor biedt? Lees het artikel op pagina 9.

Beperkte invloed gepensioneerden op bestuur pensioenfondsen

Maar dan zijn we er nog niet, want hoe gaat de invloed die de gepensioneerden op het bestuur van

hun eigen pensioenfondsen hebben er in de toekomst uit zien? Daarover een interview met een jonge pensioendeskundige op pagina 13. Op dit moment hebben gepensioneerden bij PFZW invloed via een vertegenwoordiger in het verplichte Verantwoordingsorgaan, bij PFZW Pensioenraad geheten. Daar heeft de BPP één zetel. De zetelverdeling in de Pensioenraad is verder als volgt: gepensioneerden hebben nog vijf zetels bezet namens de vakorganisaties (dus in totaal zes zetels), twaalf zetels namens de werknemers en achttien zetels namens de werkgevers. In totaal dus 36 zetels. Het bestuur van het pensioenfonds bestaat uit twaalf leden, waarvan één gekozen door de gepensioneerden. Hoewel de BPP via haar zetel in de Pensioenraad met name door de grote mate van deskundigheid behoorlijk wat invloed kan uitoefenen, is de macht van het getal in zo'n raad toch veelal bepalend. En dat geldt natuurlijk ook voor het bestuur. Nu waren er mogelijkheden voor de gepensioneerden om het aantal zetels in het bestuur van één naar twee uit te breiden. Maar omdat het bestuur besloten heeft het aantal bestuurszetels terug te brengen naar tien, is die mogelijkheid voorlopig verkeken. Erg jammer, want het is toch nogal merkwaardig dat de gepensioneerden in feite zo weinig invloed op het reilen en zeilen van hun eigen pensioenfondsen hebben.

Passende zorg voor ouderen vaak moeilijk verkrijgbaar

De regering wil ouderen zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen, als onderdeel van de gewenste participatiemaatschappij. Dat verzwakt niet alleen de taak van mantelzorgers, maar geeft ook problemen met het oog op noodzakelijke (thuis)zorg. Met het afnemen van het aantal

verzorgingshuizen, komt de zorg waar thuiswonende ouderen behoefte aan hebben steeds vaker in gevaar. Het woud aan thuiszorgorganisaties, overheidsinstanties en regelgeving maken het voor ouderen bijna onmogelijk om te bepalen waar ze met betrekking tot zorg recht op hebben. Daarom zijn er in sommige regio's ouderenadviseurs actief. Wat zo'n adviseur precies doet leest u op pagina 12. Verder in dit nummer ook aandacht voor de het werk van mantelzorgers en hoe we vakantie gevierd hebben in coronatijd.

Tompoes

Terug naar Tompoes. Op 26 oktober houdt de BPP haar Algemene Ledenvergadering. De kans voor u om uw stem te laten horen. Gezien de problematiek rond pensioenen die we in dit nummer hebben aangeroerd, zou het mooi zijn als we in de discussie over dit onderwerp nieuwe ideeën kunnen verwelkomen. Daarom de vraag aan u allen: "Tompoes verzin een list". Tot de 26ste!

Ons Pensioen

Inhoudsopgave

2. Van de redactie
3. Inhoudsopgave en colofon
4. Van de voorzitter: Hoop op een fysieke ALV
5. Van de bestuurstafel: Ontwikkelingen pensioenfonds, zorgen over pensioenoverleg, voorbereiding Algemene Ledenvergadering
6. Uitnodiging Algemene Ledenvergadering
7. Het pensioenakkoord, we zijn er nog lang niet
9. De kans op indexatie moet reëel worden
10. Zelfstandig wonende ouderen krijgen moeizaam passende zorg
12. Interview met Jos Hennen, ouderenadviseur
13. Besturing van pensioenfondsen. Interview met Lody Geerst, pensioenadviseur
15. Boekbespreking
16. Audrey's DeliCasa
17. Bereidheid mantelzorg is groot
18. Inhaalzorg: wie gaat dat betalen (en uitvoeren)?
19. Vakantie in coronatijd
20. Over de BPP

Colofon

Tijdschrift van de Belangenvereniging Pensioengerechtigden Pensioenfonds Zorg en Welzijn (BPP)

Aangesloten bij de Koepel Gepensioneerden

Website

www.pfzw-belangenvereniging.nl

Redactie

Hoofd- en eindredacteur

Roelof Jan Mulder, tel. 06-53842210, e-mail roelof.j.mulder@planet.nl

Redacteuren

Jaap van der Spek, Eric van Eck, Pierre Thijssen

Medewerkers

Audrey, Joop Blom

Eindcorrectie

Laura Vegter

Afbeeldingen

Pixabay.com, Flickr.com

Druk en verzending

Editoo

Verantwoording

Ledenblad *Ons Pensioen* verschijnt vier keer per jaar. De meningen en visies in dit blad zijn niet noodzakelijkerwijs die van het verenigingsbestuur. De redactie streeft ernaar de onderwerpen vanuit een breed en divers perspectief te behandelen. Het is aan de lezer om zelf tot een oordeel te komen.

Overname van (delen van) artikelen is toegestaan mits met bronvermelding. De redactie plaatst met regelmaat reacties, artikelen en meningen van lezers. Bijdragen kunnen worden gezonden naar roelof.j.mulder@planet.nl. De redactie behoudt zich het recht voor de reactie niet, dan wel ingekort te plaatsen zonder daarvoor vooraf met de inzenders te overleggen. De redactie werkt met een redactiestatuut.

Hoop op een fysieke ALV

Auteur: Liesbeth Schaap

Op deze wat kille en grijzige augustusdag werd ik herinnerd aan het schrijven van een column voor het septembernummer van *Ons Pensioen* (OP). Oei, bijna vergeten en inderdaad, alweer het derde nummer van OP dit jaar. Ik ga snel aan de slag.

Het is nu nog echt vakantietijd, hoewel het weer niet steeds erg uitnodigend is. Mogelijk heeft u al genoten van een lange of korte vakantie of dagtripjes. Het kan weer een beetje. Het coronavirus in allerlei varianten houdt ons sinds kort in het algemeen niet meer aan huis gekluisterd. Er kan weer het een en ander. Zelf ben ik bijvoorbeeld reuze blij met het afschaffen van de verplichte mondkapjes in de diverse winkels. Ik ervaarde het afschaffen als herwonnen vrijheid en was blij ieders gezicht weer gewoon te kunnen zien en stemmen helder te horen. Dat allemaal omdat er een passend vaccin heeft bijgedragen aan het terugbrengen van het aantal ernstig zieke mensen. Tegelijkertijd realiseer ik mij dat u misschien wel een ernstig zieke patiënt in uw omgeving heeft of heeft gehad, al dan niet ondanks een vaccinatie. In dat geval kunnen heel andere ervaringen zijn opgedaan.

In Nederland gaan we nog wel door met het niet-geven van handen bij een ontmoeting, het afstand houden van elkaar, handen vaak en goed wassen en ruimtes waar we in verblijven voldoende ventileren. Mogelijk raken we dit niet meer helemaal kwijt. De toekomst zal het u en mij leren. Overigens ervaar ik die onderdelen van het omgaan met het coronavirus als goed te doen. Hopelijk u ook.

Fysieke ALV 26 oktober in Doorn

Dan het volgende bericht, want zoals de zaken er nu voorstaan zijn wij als

belangenvereniging dit jaar in staat een fysieke Algemene Vergadering te houden. Jawel, ik hoor het u zeggen, veel te laat. Daar heeft u helemaal gelijk in. Als bestuur hebben we besloten dat, als het enigszins mogelijk is in het kader van de coronamaatregelen, we graag weer fysiek bij elkaar willen komen. Liever niet nog een jaar waarin we met kunst en vliegwerk een aantal zaken hebben moeten afdoen.

In het afgelopen voorjaar waren wij nog niet zover. Lang niet iedereen was nog ingeënt, het begon er een beetje op te lijken. Nu zijn alle mensen die prikken wilden aan de beurt geweest en lijkt het erop dat daarmee meer mogelijkheden zijn ontstaan. Dat maakt dat een datum in oktober is gekozen en wel dinsdag de 26ste in Doorn op de u bekende locatie. U leest er meer over verderop in deze uitgave.

Fijn dat het kan, ik verheug mij er op u weer te ontmoeten. Mocht er, onverhoopt, in dit opzicht nog een kink in de kabel komen, dan zal dat bericht zo spoedig mogelijk via onze digitale nieuwsbrief worden verspreid. Voorlopig blijf ik optimistisch.

Dit stukje begint met een kille en grijzige augustusdag, want helaas is het vandaag niet anders, maar dat neemt niet weg dat ik hoop dat er nog een aantal vrolijke, zonnige dagen of weken zullen komen waarop zorgeloos naar buiten kan worden gegaan zonder paraplu, jas of laarzen.

Ik ben ook wat dit betreft optimistisch, het komt vast goed met een mooie nazomer waar we allemaal op onze eigen wijze van zullen kunnen genieten. En u zult zien hoe snel het dan ook weer 26 oktober 2021 is, onze ALV-datum.

Tot ziens!

Denk aan uw contributie

Het is alweer een tijd geleden dat elk lid een contributiemail of -brief ontvangen heeft met de vraag om de contributie voor 2021 te betalen. De meeste leden hebben inmiddels aan dit verzoek voldaan. Mocht u daaraan nog niet zijn toegekomen, dan vragen wij u dringend om dit zo snel mogelijk alsnog te doen op bankrekeningnummer NL83INGB000 455 2579 t.n.v. Belangenvereniging Pensioengerechtigden PFZW. De contributie bedraagt € 11,- per jaar voor een lidmaatschap en € 5,50 per jaar voor een partnerlidmaatschap.

Van de Bestuurstafel

Auteur: Cees Michielse

Tijdens de afgelopen maanden hebben ook de meeste bestuursleden van de vakantieperiode genoten. Sommigen genoten van echte vakantie activiteiten, anderen van de relatieve rust doordat gedurende deze periode het aantal bijeenkomsten zeer beperkt was. Dat betekende overigens allerm minst dat de zorgen over ons pensioen minder aandacht vroegen.

Actuele ontwikkelingen van het pensioenfonds

De ontwikkeling van de beurskoersen is nog steeds zeer positief en bovendien is de rente enigszins gestegen. Daardoor zijn ook de dekkingsgraden van de meeste pensioenfonds gestegen en is die bij PFZW rond de 100% gekomen. Dat betekent minder zorg dat kortingen dreigen, al zijn die zorgen niet helemaal verdwenen. Tegelijkertijd is er nog steeds geen uitzicht op indexatie, terwijl de kosten van levensonderhoud stijgen. De werkenden, gelukkig die wel, zien die kosten via loonstijgingen veelal gecompenseerd. Opnieuw dus een achterstand voor de gepensioneerden, die wel worden geconfronteerd met stijgende lasten maar al meer dan twaalf geen stijging van het pensioen hebben gekregen. Natuurlijk treft het niet indexeren ook de waarde van de pensioenaanspraken van de werkenden, maar in hun dagelijkse koopkracht merken zij dat pas op het moment dat ze met pensioen gaan. Wij blijven daarom het pensioenfondsbestuur oproepen om meer druk uit te oefenen op de politiek. Met het doel aanpassing van de rekenregels te bewerkstelligen, ook tijdens de jaren die nog vooraf gaan aan de daadwerkelijke invoering van het nieuwe stelsel. Daarnaast speelt bij PFZW een discussie over de gewenste organisatiestructuur, met het oog op

slagkracht van het fonds en tegelijkertijd het behouden van draagvlak en goede communicatielijnen met de achterban. Daarover elders meer in dit blad.

Zorgen over voortgang pensioenoverleg

Het plan voor een toekomstig pensioenstelsel is inmiddels al weer een tijd terug vastgelegd in een pensioenakkoord. Met de hoofdlijnen daarvan hebben wij onze instemming betuigd, terwijl we hebben aangegeven dat op een aantal hoofdpunten nog een verdere gedetailleerde uitwerking noodzakelijk is. De punten die ons toen, maar ook nu nog het meest zorg baren: De omzetting van de huidige aanspraken naar het nieuwe stelsel is nog altijd voorzien op basis van de rente die nu als maatstaf geldt voor de berekening van de verplichtingen. Daarmee wordt geen, of in ieder geval onvoldoende recht gedaan aan de erkenning dat het huidige stelsel onevenwichtig is met het oog op behoud van koopkracht. Omdat het nog tenminste vijf jaar duurt alvorens een nieuw stelsel definitief kan worden ingevoerd, dreigt het gevaar dat ook de komende periode de koopkrachtontwikkeling van de pensioenen door het achterwege blijven van indexatie verder wordt aangetast. Onnodig, oneerlijk en onaanvaardbaar is ons oordeel. Een derde punt van zorg is de wijze waarop in de toekomst het risicoprofiel van de deelnemers moet worden gemeten. Dit moet in ieder geval voor de gepensioneerden worden vertaald naar een risicoprofiel voor leeftijdscohorten. Dat is nog lang niet opgelost, zowel in technisch opzicht als in de moeizame methode om dit gecommuniceerd te krijgen. Daarom vinden wij dit zeer discutabel. Ondanks het feit dat deze

kanttekeningen bij het akkoord door veel instanties worden onderschreven, ontbreekt het tot op dit moment aan concrete daden om deze punten opgelost te krijgen. Zeker wat betreft de noodzakelijke aanpassingen voor de jaren die voorafgaan aan de invoering is het echter één voor twaalf. Ons geduld raakt op als overheid en sociale partners blijven steken in begrip voor deze zaken, maar verzuimen daar daadkrachtige besluiten voor aanpassing over te nemen.

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering

Op de volgende pagina treft u onze uitnodiging om u aan te melden voor deelname aan onze Algemene Ledenvergadering op **26 oktober** te Doorn! Natuurlijk komen de gebruikelijke huishoudelijke zaken aan de orde. Daarnaast zullen we in het ochtendgedeelte speciaal aandacht besteden aan de plannen om onze profilering en daarmee onze ledenwerving te versterken. In de middag zal de voorzitter van de Koepel Gepensioneerden, **John Kerstens**, stil staan bij de stand van zaken rondom het nieuwe pensioenstelsel. Daarbij komt zeker ook aan de orde hoe wij er samen met andere ouderenorganisaties steeds beter in slagen gehoor te vinden bij de politiek.

Vooralsnog gaan wij er van uit dat we kunnen samen komen in Doorn. Maar natuurlijk moeten wij rekening houden met alternatieven wanneer er als gevolg van corona toch nog beperkingen zullen gelden. Daarover zullen wij begin oktober definitieve besluiten nemen, tegelijk met de verzending van de benodigde stukken aan de deelnemers. Communicatie daarover zal via de website en de nieuwsbrieven plaats hebben.

Uitnodiging ALV 2021

Op **dinsdag 26 oktober 2021** vindt de Algemene Ledenvergadering (ALV) plaats van onze belangenvereniging. Wij hopen u daar persoonlijk te ontmoeten! Van 10:30 tot 16:30 heten wij u graag welkom in de sfeervolle Koningshof in Doorn.

Aanmelden

Vanaf nu kunt u zich aanmelden! Dit gaat heel gemakkelijk via onze website: www.pfzw-belangenvereniging.nl/aanmeldenlv. Lukt het niet via de digitale weg? Stuur u dan een briefje met uw gegevens naar BPP p/a Koepel Gepensioneerden, Postbus 2069, 3500 GB Utrecht.

Als u zich heeft aangemeld, ontvangt u drie weken van tevoren de stukken voor het huishoudelijke deel van de vergadering, de agenda en een routebeschrijving.

Kandidaatstelling nieuwe bestuursleden

Eventuele voorstellen voor een nieuw bestuurslid kunnen tot vier weken voor de ALV schriftelijk bij het bestuur worden ingediend (zie ook onderstaande agenda). Bij de definitieve oproep voor de vergadering zal een dergelijke kandidatuur kenbaar worden gemaakt.

Agenda van de vergadering

Opening 11.00 - 11.15 uur :

Welkom en inleiding door Liesbeth Schaap, voorzitter

Huishoudelijke vergadering 11.15 – 12.15 uur

- * Verslag van de ALV van 18 april 2019
- * Jaarverslag 2020
- * Benoeming Bestuursleden

Jaap van der Spek en Baukje Vegter zijn aftredend en herbenoembaar. In verband met de continuïteit van het bestuur zijn wij op zoek naar nieuwe aspirant-bestuursleden. Gedegen kennis van pensioenbeleid en de PFZW regeling verdient voorkeur. Aanmelden kan zowel per e-mail als ter vergadering.

* Financiën

- Jaarrekening 2020
- Verslag kascommissie 2020
- Benoeming kascommissie 2021
- Begroting 2021
- Vaststelling contributie 2022

Plannen voor ledenwerving en communicatie 12.15 - 12.45

Inleiding door bestuurslid Rob van Vredendaal

Lunchpauze met broodjes drankjes en ontmoeting 12.45 - 13.45 uur

Thema: Actuele stand van zaken in pensioendebat 13.45 – 15.00 uur

- * Inleiding John Kerstens, voorzitter Koepel Gepensioneerden
- * Discussie met de zaal o.l.v. voorzitter BPP

Rondvraag en sluiting 15.00 - 15.30 uur

Na afloop gelegenheid tot napraten onder het genot van een drankje (tot 16.30 uur).

Pensioenakkoord: we zijn er nog lang niet

Beste vakbonden, soms moet je de moed hebben om niet gewilde en onbedoelde effecten te voorkomen. Om terug te durven komen op wat in het pensioenakkoord niet goed blijkt te zijn.

Auteur: Jaap van der Spek

Tijdens de consultatieronde over de eerste wetsteksten van het pensioenakkoord zijn er ruim vijfhonderd verschillende reacties bij de overheid binnengekomen. Die hebben tot veel studiewerk geleid en tot vervolgbesprekingen met sociale partners, deskundigen en de goed samenwerkende landelijke seniorenorganisaties. Grote vraagstukken zijn echter nog niet opgelost, de worsteling gaat door.

Overbruggingsperiode en invaren

De vakbonden hebben in de media volop uitgesproken dat in de periode tot de invoering van het nieuwe pensioenstelsel (uiterlijk 2027) kortingen moeten worden voorkomen en perspectief op indexering (verhoging van de pensioenen om de inflatie bij te kunnen houden) moet worden geboden. Iedereen beseft dat de koopkracht van het merendeel van de gepensioneerden (sterk) gedaald is na twaalf jaar van 'niet indexeren' en dat werkende mensen bij hun pensionering uiteindelijk dezelfde schade oplopen. Het klinkt hoopvol dat de vakbonden het indexeren weer dichterbij willen halen, maar of zij deze mooie woorden in de praktijk van de gesprekken met de overheid zullen waarmaken, is de grote vraag.

In het pensioenakkoord staat dat oplossingen moeten worden gevonden binnen het huidige financiële toetsingskader (de huidige wet). Dat betekent dat de verkeerd uitgekakte beslissing over de risicovrije rente (RTS) wordt gehandhaafd. En dat de komende jaren ook nog rekening moet worden gehouden met de negatieve effecten van de twee jaar geleden vastgestelde 'langdurige te verwachten renteontwikkeling' (UFR).

Beloftes kunnen niet worden waargemaakt

Dus proberen overheid en sociale partners, in overleg met de pensioenfondsen (die voor het overgrote deel bestuurlijk gekleurd worden door dezelfde sociale partners) oplossingen te vinden binnen de bestaande lijntjes. Dat doen ze door in de voorgenomen wetgeving een aantal maatregelen mee te nemen voor de overbruggingsperiode (de transitieperiode) en het invaren (de verdeling van collectieve vermogens over de meer persoonlijke vermogens). Ze zijn van plan om niet te hoeven korten als de zogenoemde dekkingsgraad van pensioenfondsen boven de 90% blijft en om de mogelijkheid te bieden te indexeren als de dekkingsgraad boven de 105% komt (die grenzen liggen nu allemaal veel hoger). Dat lijkt mooi bedacht, maar zal in de werkelijkheid niet tot indexatieperspectief leiden. Het blijven handhaven van de risicovrije rente zal leiden tot blijvend lage dekkingsgraden, waardoor die 105% bijna zeker niet zal worden gehaald. En dat weten de sociale partners ook.

Met andere woorden, zolang ze niet bereid zijn uit de fuik van de huidige regelgeving te stappen, dan is het bieden van indexatieperspectief een loze belofte, die niet waar kan worden gemaakt. De seniorenorganisaties hebben daar meerdere malen op gewezen. Zij zijn van mening dat er geen oplossingen kunnen worden bereikt als de verantwoordelijke partijen in hetzelfde kringetje blijven ronddraaien. Doe dan geen beloftes, dan weten we waar we aan toe zijn.

Echter...als er toch wetgeving moet komen voor de tussenliggende periode, durf dan in het belang van

iedereen (deelnemers en gepensioneerden) de stap te zetten om de regels van het nieuwe stelsel (projectie- en prognoserendement) ook te gebruiken in de transitieperiode. Met de invoering van het nieuwe stelsel heb je toch al erkend dat de huidige regels niet voldoen en dat het huidige pensioensysteem is vastgelopen? Heb dan ook de moed om bij de wet voor de transitieperiode al aanpassingen op dit front te doen. Dat is niet alleen goed voor gepensioneerden, maar ook voor alle werknemers die pensioen opbouwen. Door gebruik te maken van deze (uitermate voorzichtige) nieuwe rendementsregels hoeft er niet gekort te worden en komt indexering daadwerkelijk dichterbij.

Nu de dekkingsgraden stijgen is het probleem toch minder groot?

De kranten staan er de laatste maanden vol van. De dekkingsgraden van de pensioenfondsen stijgen door goede beleggingsresultaten en een voorzichtige (kleine) stijging van de risicovrije rente. Op het pensioenfonds van de bouw na, betekent dit voor de grote pensioenfondsen (samen meer dan 60% van de deelnemers en gepensioneerden) dat ze niet hoeven te korten. Toch kunnen ze nog steeds niet indexeren en is dit ook maar de vraag als de voorgenomen aanpassingen (indexeren boven de 105%) bij wet zijn vastgelegd. Die wetten komen er overigens pas in 2022.

Los van de grote vraag of de stijging van de risicovrije rente doorgaat (hij daalt op dit moment al weer), wordt de twee jaar geleden vastgestelde verdere verlaging van de UFR de komende jaren doorgevoerd. Dat betekent een forse rem op de dekkingsgraden (uiteindelijk met zo'n 4%). Daarmee is indexeringsperspectief toch echt uit

beeld. Tenzij de rente behoorlijk gaat stijgen, maar dat is door de maatregelen van de Europese Centrale Bank en de te grote hoeveelheid te investeren kapitaal in de wereld, niet te verwachten. Het Japanse voorbeeld is eerder ons perspectief, al twintig jaar een rente rond de 0%.

Lef gevraagd

Daar komt bij dat het niet goed is om je afhankelijk te maken van één onderdeel van de financiële markten en van één meetmoment. Wil je een stabiele situatie hebben, dan moet je uitgaan van een voorzichtig (dus laag) gemiddelde van het totaal aan rendementen. Dat kan met het voor het nieuwe stelsel voorgenomen projectie- en prognose rendement. Het wordt tijd dat de vakbonden het lef hebben om dat niet alleen in te zien, maar ook zo aan te kaarten in de discussies over de uitwerking van het pensioenakkoord. Het is nu nog niet te laat, de wetten moeten nog in elkaar worden gezet: Het vraagt durf om te erkennen dat dit probleem en deze oplossing hen eerder in de fase van het pensioenakkoord is ontgaan.

Als deze durf tot de gewenste resultaten in de transitieperiode leidt, dan zijn er bij het invaren ook veel minder problemen te verwachten. Ook wordt het probleem dan gemakkelijker opgelost dat er door een te lage premie al jaren lang grote geldsommen zijn gevloeid van oud naar jong. Totaal inmiddels al ruim 100 miljard en elk jaar komt daar, de huidige kortingsregeling inbegrepen, zo'n 5 miljard bij. Want dat is best ook nog een punt. De sociale partners zijn niet echt bereid gebleken om er bij het invaren voor te zorgen dat de bestaande onevenwichtigheid (geld van oud naar jong) enigszins herstelt. Terwijl ze wel voortdurend roepen dat het invaren evenwichtig moet gebeuren. Daar wordt dan onder verstaan dat het pensioeninkomen na invaren ongeveer gelijk is aan dat van de maand ervoor. Maar als die al te laag is op het moment van invaren, dan kan dat daarna nooit meer worden hersteld.

Commissie evenwicht

Dat is ook de reden waarom de seniorenorganisaties pleiten voor een onafhankelijke commissie 'evenwicht'. Deze bestaat uit deskundigen die de ingrediënten leveren waarmee de pensioenfondsen kunnen bepalen hoe het invaren in dat pensioenfonds echt evenwichtig kan plaats vinden. Een soort lijst van aandachtspunten, die de pensioenfondsen niet alleen langs moeten lopen en afvinken. Achteraf moeten ze ook verantwoording afleggen aan verantwoordingsorganen of organen van belanghebbenden. De sociale partners en de overheid 'kauwen' op deze mogelijkheid, maar onze vraag is simpel: "Als je wilt zorgen voor een goed evenwicht met betrekking tot de verdeling van vermogens, hoe kun je dan een probleem hebben met een onafhankelijk commissie?"

Wordt vervolgd

Eind augustus en in september volgt nog een aantal forse discussies. Die zijn ook nodig, want de verwachte problemen bij de invoering van het nieuwe stelsel zijn nog niet de wereld uit. Het oplossen van die problemen is

de inzet van de gezamenlijke seniorenorganisaties. De richting is duidelijk. Senioren mogen bij de overgang naar het nieuwe stelsel niet het slachtoffer worden. Bestaande onevenwichtigheid moet bij het invaren (zo veel mogelijk) worden hersteld. En in de komende jaren zal enig indexatieperspectief nodig zijn, zeker nu de inflatie weer oploopt en de koopkracht daardoor nog verder wordt aangetast. De seniorenorganisaties bereiden acties voor als niet aan hun zeer gerechtvaardigde wensen tegemoet wordt gekomen. Als laatste middel rest de gang naar de rechter. Hopelijk is dat niet nodig. Voor dat geval ligt een door deskundige advocaten samengestelde concept-dagvaarding al in de kast bij de Koepel Gepensioneerden.

Voorzitter Koepel Gepensioneerden John Kersten, onderhandelaar namens de gepensioneerden

De komende vier jaar nog op een houtje bijten?

Auteur: Roelof Jan Mulder

Kans op indexatie pensioenen moet reëel worden

Het duurt nog wel even voordat het nieuwe pensioenakkoord van kracht wordt. Er moet nog het een en ander worden geregeld en minister Koolmees heeft al laten doorschemeren dat dit alles nog wel enige tijd in beslag zal nemen. Op zijn minst zal het vier jaar duren voordat het nieuwe stelsel in wetgeving is vastgelegd. Maar wat gebeurt er in die tussentijd met de pensioenen? De angst is groot dat op basis van het huidige financieel toetsingskader de kans op indexatie nagenoeg nihil is en zelfs kortingen niet denkbeeldig zijn. Oorzaak: de voorgeschreven berekening van de verplichtingen op basis van de risicoloze rente. En dat dus ook gedurende de eerdergenoemde komende vier jaar, terwijl uitgangspunt voor de noodzaak om het stelsel aan te passen ingegeven werd door de erkenning dat de bestaande regelgeving onevenwichtig is. In het nieuwe systeem zal voor die berekening een gedeelte van het gemaakte rendement op aandelen en vaste activa wel mee genomen mogen worden, maar nu nog niet. Dit brengt de fondsen de komende jaren virtueel in gevaar. Virtueel ja, want in werkelijkheid beschikken ze over een enorm kapitaal. Wel 1600 miljard euro. Een vermogen dat, indien op de juiste wijze de verplichtingen mogen worden berekend, ruim voldoende is en bovendien nog jaarlijks groeit. Vreemd hè?

Onrechtvaardig uitgangspunt

Elders in dit nummer van *Ons Pensioen* heeft u kunnen lezen dat ook de vakbonden zich wellicht gaan inspannen om kortingen te voorkomen en indexatie een meer reële kans te geven. In ieder geval worden ze daartoe aangespoord door de seniorenorganisaties. Maar of de sociale partners die intenties in daden zullen

omzetten is allerm minst duidelijk. Nu zijn er daarnaast ook politieke krachten aan het werk om te voorkomen dat de rigide opstelling van de overheid de komende jaren onverkort gehandhaafd zal blijven. Zo heeft het voormalige Tweede Kamerlid Corrie van Breuker enige tijd geleden een initiatief wetsontwerp ingediend dat er in voorziet dat de pensioenwet tijdelijk wordt aangepast. De bedoeling is om tijdelijk een ander systeem van berekening van de rekenrente te hanteren. In de memorie van toelichting stelt Van Breuker o.a. dat de Europese regelgeving op het gebied van pensioenen (IORP 1 en 2) de mogelijkheid biedt om uit te gaan van prudente (risicovrije) rente of van prudent rendement. Nederland heeft daarbij als enige EU lidstaat de keus gemaakt om de rente bepalend te laten zijn. Wat voor gevolgen dat heeft en heeft gehad hebben we inmiddels wel ondervonden. Al meer dan twaalf jaar geen indexatie bijvoorbeeld, terwijl de fondsen in die tussentijd prima beleggingsresultaten hebben behaald. De memorie van toelichting schrijft daarover: "Gelet op de manipulatie van de rente (door de Europese Centrale Bank), die de markt gedreven daling van de rente fors heeft versterkt, alsmede de goede beleggingsrendementen van de afgelopen decennia, is dat een onrechtvaardig uitgangspunt". Einde citaat.

Zeer brede beleggingsportefeuilles

In het kort komt het er op neer dat het wetsontwerp de volgende twee onderwerpen regelt: 1. een tijdelijke aanpassing van de discontovoet; 2. tijdelijke buitenwerking stelling van de beleidsdekkingsgraad. De disconteringsvoet voor de bepaling van de contante waarde van de verplichtingen is in ons pensioenstelsel

gebaseerd op de marktwaarde. Hiervoor wordt, als eerder gesteld, de risicovrije rente (RTS) gehanteerd. Dit doet geen recht aan het feit dat Nederlandse pensioenfondsen beschikken over zeer breed georiënteerde beleggingsportefeuilles waarbinnen ook andere vermogenscategorieën dan staatsobligaties een grote rol spelen. Het is dan ook niet logisch om pensioenfondsen de risicovrije rente als berekeningsmaatstaf voor te schrijven. Daar komt nog bij dat de premies veelal wél berekend mogen worden tegen een hogere rente (van 2%). Het wetsvoorstel voorziet in een tijdelijke introductie van een minimumniveau van de rente van 2%. Dit kan makkelijk bereikt worden indien rekening gehouden wordt met de beleggingsresultaten van de fondsen. De vraag is nu of dit wetsvoorstel door de Tweede Kamer zal worden geaccepteerd. Op dit moment is bekend dat de SP het wetsontwerp in de Tweede Kamer zal verdedigen.

Van twee kanten belicht

Naar goed gebruik wilde de redactie van *Ons Pensioen* het wetsontwerp laten belichten door twee partijen. In dit geval Gijs van Dijk, pensioenspecialist van de PvdA, en Bart van Kent van de SP. Wij hebben hen gevraagd of zij al dan niet het wetsontwerp zullen ondersteunen, wat zij vinden van de huidige pensioensituatie in Nederland en van het feit dat de pensioenen al meer dan twaalf jaar niet zijn geïndexeerd. Vanwege het feit dat de Tweede Kamer net in deze periode met recessie was, hebben we beide Kamerleden nog niet kunnen spreken. Hun reactie hopen we in het volgende nummer van *Ons Pensioen* te publiceren.

Een reactie van het bestuur van de BPP op dit artikel vindt u op pagina 15.

Zelfstandig wonende ouderen krijgen moeizaam passende zorg

Auteur: Eric van Eck

Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) heeft onderzocht hoe het gesteld is met de zorg aan zelfstandig wonende ouderen. Op dit moment zijn er ruim een miljoen thuiswonende 75-plussers in Nederland en dat aantal groeit gestaag. Een deel van hen kan eigenlijk niet zonder ondersteuning, maar wil of kan niet in een verpleeghuis wonen. Vaak worden ze goed geholpen en redden ze zich, maar een deel van deze ouderen krijgt geen, te weinig of inhoudelijk niet passende zorg. De gevolgen zijn bekend: als er niet tijdig adequate zorg wordt geboden stijgt de kans dat acute, zware zorg nodig is. Dat is voor alle betrokkenen een slechte zaak.

Gebrek aan informatie

Ouderen zijn soms onvoldoende geïnformeerd over of voorbereid op het ouder worden, het omgaan met beperkingen en het zelfstandig blijven wonen. Bovendien hebben sommige ouderen er volgens de professionals moeite mee om hulp en ondersteuning voor zichzelf aan te vragen. Ze hebben vaak ook geen toegang tot de (digitale) informatie. Beoordelaars en andere professionals hebben daarnaast niet altijd genoeg oog voor het welzijn van de betrokken mantelzorgers. Ook het gedrag en handelen van ouderen en hun naasten is van invloed op de ontvangen zorg en ondersteuning. Al met al geen zonnig beeld. In het rapport 'Passende zorg voor ouderen thuis: knelpunten in kaart' (8-7-2021) heeft het SCP in kaart gebracht wat het verstrekken van de juiste zorg in de weg staat.

Schotten

Ouderen die zelfstandig wonen en zorg of ondersteuning nodig hebben, hebben te maken met verscheidene zorgwetten: de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015),

de Zorgverzekeringswet (Zvw) en/of de Wet langdurige zorg (Wlz). Deze wetten verschillen van elkaar in onderliggende visie, uitgangspunten en toelatingscriteria. Ze sluiten daardoor niet in alle gevallen naadloos op elkaar aan. Ook is de uitvoering van de wetten en het toezicht daarop verschillend ingericht. Zo zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de Wmo, de zorgverzekeraars voor de Zvw en de zorgkantoren voor de Wlz. Sommige ouderen voldoen (net) niet aan de voorwaarden om zorg of ondersteuning te krijgen. Zij voldoen bijvoorbeeld nog niet aan de criteria voor de Wet langdurige zorg, maar hebben op sociale gronden behoefte aan meer zorg en ondersteuning. Er zijn ook ouderen die moeite hebben om passend aanbod te vinden. Denk aan ouderen met problemen op meerdere domeinen (bijvoorbeeld zowel psychische als somatische problemen) of ouderen met de lichtste indicatie voor Wlz-zorg, waarvoor instellingen weinig plekken bieden. Als je aan het verkeerde loket komt, is het niet zeker dat je zorg krijgt.

Ingewikkeld

Ouderen en hun naasten zien dat zorg nodig is. Ze hebben (terecht) geen boodschap aan allerlei regels, die vaak tegenstrijdig zijn en niet goed op elkaar aansluiten, maar weten ook niet altijd de weg te vinden om toch zorg te krijgen. Voor veel ouderen en hun mantelzorgers, maar ook voor professionals, zijn aanvraagprocedures en - formulieren (te) ingewikkeld. Er wordt verwacht dat zij de taal van de beoordelende instantie begrijpen en spreken. Vaak is informatie alleen digitaal beschikbaar, terwijl een deel van de ouderen niet of onvoldoende digitaal vaardig is. Wie een indruk wil krijgen, moet maar eens op de site van het indicatie-orgaan CIZ gaan kijken.

Ook heeft niet iedere oudere een mantelzorger die hem of haar kan helpen.

Te weinig hulp en ondersteuning

De instanties die hulp moeten verstrekken zijn niet altijd goed bereikbaar, kennen ook de regels niet goed en werken langs elkaar heen. Vervolgens is er in de uitvoering te weinig capaciteit en soms ook te weinig deskundigheid. Professionals, die vanuit hun deskundigheid de juiste hulp willen en kunnen bieden, krijgen vanuit hun organisatie niet altijd de nodige ruimte. Het protocol gaat vóór de zorgvraag. Gemeenten zijn wettelijk verplicht hulp te bieden, maar dat lukt niet overal even goed. Seniorenorganisaties KBO-PCOB en ANBO hebben ouderen-ondersteuners opgeleid om hulpvragers bij te staan. In dit blad is een interview met een van hen, Jos Hennen, opgenomen (zie p.12).

Te weinig capaciteit

Het landelijk beleid is om ouderen zo lang mogelijk thuis te laten wonen en zorg en ondersteuning in de eigen omgeving van de oudere te organiseren. De verzorgingshuizen verdwenen. Maar de opbouw van goede thuiszorg of alternatieven op het gebied van zorg en wonen bleven achter. De sociale functie van het verzorgingshuis, de daar aanwezige medisch-specialistische kennis over ouderen, nachtzorg en voldoende plekken voor een tijdelijk verblijf, vielen weg. Er is geen capaciteit opgebouwd voor preventie, vroege opsporing van kwetsbare ouderen en het op tijd signaleren van mogelijke problemen. Er zijn veel te weinig geschikte woningen voor ouderen. Bovendien is er, zoals bekend, te weinig zorgpersoneel. In de ouderenzorg is dat probleem nog groter dan in de zorg als geheel. Dat leidt soms tot schrijnende

situaties waarin de zorg plotseling weg valt. Uit de recente ervaring van onze hoofdredacteur:

'Ik heb toevallig net een voorbeeld gekregen van hoe het mis kan gaan. Een vriendin van mijn vrouw die hulpbehoevend is, kreeg gisteren van de verpleegkundige/verzorgende van "Happy Nurse" (what's in a name), een thuiszorgorganisatie in Wageningen, te horen dat "de stekker er wordt uit getrokken". Te weinig personeel etc. Ze wist niet of er vandaag iemand zou komen om haar te verzorgen. Ben er onmiddellijk in gesprongen. Hoofdkantoor verbaasd. Dat mogen verzorgenden helemaal niet zeggen, daar gaan ze niet over. Dus nu even afwachten wat er gebeurt. Zo wordt er om gegaan met kwetsbare mensen die bovendien doodsbang zijn om een klacht in te dienen vanwege eventuele represailles. Inmiddels is onze vriendin opgenomen in een zorginstelling, nadat ze een hele nacht in haar rolstoel had moeten doorbrengen. Niemand die voor dat probleem een oplossing had kunnen bedenken. En dat in het Nederland van vandaag. Schandalig! Met name de thuiszorg wordt momenteel geteisterd door wat ik dan maar de zorgcowboys wil noemen. Die krijgen vaak ook geen contract met de zorgverzekeraars, wat het probleem extra ingewikkeld maakt. (R.J. Mulder, 9-7-'21)

Belangen van organisaties gaan voor

Het belang van de oudere staat niet altijd voorop. Als een ziekenhuis een transfer-verpleegkundige inschakelt, is het doel toch vooral om een bed leeg te krijgen. Er wordt thuis zorg georganiseerd. "Of dat de noodzakelijke zorg is, staat op het tweede plan", zo werd door een geïnterviewde medewerker gesteld. Ook is het voor organisaties vaak van belang hoe de zorg gefinancierd wordt. 'Sommige aanbieders [...] die een volledig pakket thuis bieden, die sturen ook naar de Wlz omdat het organisatorisch en financieel aantrekkelijker is om op die manier zorg te verlenen dan uit de Zvw en de Wmo. Dus het is heel aanbodgericht denken en daardoor vallen mensen vaak tussen wal en schip. Niet kijken van: wat is het meest effectief?, maar: hoe komen wij hier het

beste uit?' (Wijkverpleegkundige in het rapport SCP)

Recht op zorg

Er is nu geen 'recht' op integrale domein-overstijgende zorg voor kwetsbare ouderen thuis. De financiering is leidend. Nergens staat beschreven op welke zorg je als oudere mag rekenen. Het gevolg is dat de discussie over wat al dan niet tot integrale zorg gerekend kan worden met duidelijke afspraken over de taak- en verantwoordelijkheidsverdeling steeds opnieuw door de lokale/regionale zorgaanbieders gevoerd moet worden met de financiers. Dat leidt in de praktijk tot veel frustratie bij de zorgaanbieders en ondersteuners. De overheid zou dit recht op zorg zo moeten formuleren, dat elke (kwetsbare) oudere gemakkelijk kan zien waar zij of hij op kan rekenen. De financiering moet aangepast worden op dat recht.

Oplossing

Volgens directeur Rian van de Schoot van Vilans, landelijke kennisorganisatie voor de langdurende zorg, ligt de oplossing voor deze knelpunten in domeinoverstijgende samenwerking. Het ministerie van VWS werkt aan een wetswijziging van de Wet langdurige zorg (Wlz). Die wijziging is mede ingegeven door pilots met domeinoverstijgende samenwerking in Dongen, Ede en Hollandscheveld, die Vilans als kennisorganisatie heeft helpen uitvoeren. In de wetswijziging heeft het ministerie o.a. de rol van zorgkantoren - de financiers van de Wlz - vergroot zodat zij kunnen investeren in preventieve maatregelen in andere zorgdomeinen. Dat behelst het wetsvoorstel ook. Investeren in andere zorgdomeinen is nu niet mogelijk omdat de financieringsstromen tussen de zorgdomeinen wettelijk strikt gescheiden zijn.

'Dit is volgens ons een goede oplossingsrichting. want zorgkantoren zouden na deze wijziging bij hun investeringen in preventie kunnen samenwerken met andere financiers zoals zorgverzekeraars en gemeenten,

zodat de middelen beter de behoeften van cliënten kunnen volgen. Deze wijziging biedt een positieve stimulans voor zorgkantoren om domeinoverstijgend samen te werken en te waarderen - ook in financiële zin - zodat zorg- en welzijnsaanbieders meer preventieve maatregelen in kunnen zetten om het langer thuis wonen te bevorderen', aldus Van de Schoot.

Voordeel voor cliënt

'Het allerbelangrijkste hiervan is uiteraard wat dit voor de cliënt betekent. Die merkt door deze wijziging echt dat zijn of haar zorg integraal wordt geleverd en niet meer vanuit allerlei verschillende eilandjes. De zorg wordt hierdoor dus persoonsgericht, meer inspeliend op wat de cliënt individueel nodig heeft.'

Korte termijn

Tot de schotten zijn afgebroken modderen we voort, hoewel het volgens de ouderenondersteuner Jos Hennen (zie interview op p. 12) niet alleen maar kommer en kwel is. Hij is opgeleid en heeft flink geoefend. Dat helpt. Veel zorgvragers lopen de eerste keer meteen vast en dat is toch vooral het gevolg van de manier waarop de overheid de zorg heeft ingericht. Gezien de toenemende vergrijzing lijkt enige haast met de reparatie op zijn plaats. Misschien iets voor het nieuwe kabinet?

Wat doet een ouderenadviseur?

Auteur: Pierre Thijssen

Onlangs publiceerde het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) een rapport waarin staat hoe het gesteld is met de zorg aan zelfstandig wonende ouderen in Nederland. Conclusie: niet al te best. Om hier wat aan te doen hebben enkele seniorenorganisaties zogenaamde ouderenadviseurs in het leven geroepen. Zij helpen ouderen om in het doolhof van de regelgeving hun weg te vinden. Elders in dit nummer besteden we aandacht aan het SCP rapport. Intussen had redacteur Pierre Thijssen een gesprek met ouderenadviseur Jos Hennen.

Hulp van de ouderenadviseur is altijd gratis

"Wat doet zo'n ouderenadviseur eigenlijk?", was mijn eerste vraag. Jos: "De ouderenadviseur kan helpen om zelf te beslissen over hulp of zorg. Hij of zij geeft informatie en advies en regelt praktische zaken bij de gemeente en bij andere instanties. Je kunt ook terecht bij een ouderenadviseur als je vragen hebt over de zorg voor een ouder iemand. De cliënt houdt zelf de regie en bepaalt wat iets nodig is.

De ouderenadviseur kan de cliënt ook bijstaan bij gesprekken, bijvoorbeeld bij het zogenaamde keukentafelgesprek wanneer je zorg aanvraagt bij de gemeente. Dit alles is gratis. De ouderenadviseur biedt volledig onafhankelijke cliëntondersteuning. Het bieden van gratis onafhankelijk cliëntadvies is wettelijk geregeld binnen de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning).

De ouderenadviseur is opgeleid door seniorenvereniging KBO/PCOB. Hij of zij komt bij je thuis om je situatie en de vragen die je daarbij hebt te bespreken. Samen op zoek gaan naar wegen om tot oplossingen te komen die passen bij uw woon- en leefsituatie, dat is het uitgangspunt. Denk daarbij aan ondersteuning ten behoeve van zelfstandig wonen en leven, vervoer, mensen ontmoeten en activiteiten

ondernemen, je veilig en prettig voelen in je eigen omgeving."

Sociale Kaart

"De ouderenadviseur weet wat er binnen de gemeente speelt. Ook is hij goed op de hoogte van de sociale voorzieningen binnen de gemeente. Ouderenadviseurs beschikken over een Sociale Kaart met informatie over organisaties en activiteiten op sociaal gebied. Ze hebben door hun onafhankelijke positie een overzicht van alle samenwerkende partners. Door samenwerking is meer creativiteit mogelijk en is het eenvoudiger passende initiatieven te ontwikkelen en voorzieningen te organiseren."

Certificaat van bekwaamheid

Ouderenadviseur Jos Hennen is woonachtig in het Limburgse Beekdaelen in de landelijke kern Doenrade. Ik maakte een afspraak met hem en onder het genot van een heerlijk kopje koffie volgde dit interview. Hij begon als ouderenadviseur na een bericht dat de gemeente mensen zocht om als ouderenadviseur te functioneren. Jos is dertig jaar werkzaam geweest als chemicus bij DSM en twaalf jaar bij Sabc en is inmiddels met pensioen. Hij kreeg een cursus aangeboden door KBO-PCOB, die afgesloten werd met een certificaat van bekwaamheid. Op mijn vraag wat je zoal tegenkomt als ouderenadviseur, is zijn antwoord: van alles en nog wat. De meeste vragen om advies komen van alleenstaande dames, wel zo'n 95%. Bij de mannen merkt hij toch een soort schroom en schaamte om de ouderenadviseur te consulteren. Hij komt veel vragen tegen omtrent huishoudelijke hulp, trapliften en vervoersproblemen, dagopvang en eenzaamheid. Wanneer hij wordt ingeschakeld, gaat het niet om zijn aanvraag maar altijd om die van zijn cliënt. De adviezen zijn ook geheel vrijblijvend. Alles gebeurt voor en namens de cliënt, zonder enige druk of

dwang. Ook moet de voorziening echt nodig zijn. Omdat "mijn vriendin die wel krijgt" is geen reden voor een indicatie. Als treffend voorbeeld noemt hij een cliënt die hem opbelt en zegt: 'Ze hebben mijn rijbewijs afgenomen vanwege visuele klachten en nu wil ik een scootmobiel.' Het antwoord van Jos was: 'Is het wel verstandig om een scootmobiel te nemen met uw visuele klachten?' Dat ging dus ook niet door, de Omnibuzz werd ingeschakeld voor vervoer. De ouderenadviseur zal altijd klachten helpen oplossen doch niet zelf oplossen. Daarnaast ziet hij erop toe dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen functioneren.

Het keukentafelgesprek

Het keukentafelgesprek vindt plaats samen met de consultant van de gemeente, nadat via een intakegesprek het aanmeldformulier is ingevuld ingediend. Het verslag van het keukentafelgesprek gaat dan, ondertekend door de cliënt, naar B&W. Die geven opdracht tot het inschakelen van de benodigde hulp, waarna de zorgverleners een formeel verzoek ontvangen. Mantelzorgers zijn soms bij het gesprek aanwezig, maar dit pakt niet altijd gunstig uit voor de cliënt. Jaarlijks zijn er terugkomdagen bij de KBO-PCOB om de laatste stand van zaken te evalueren en nieuwe regelgeving toe te lichten. Periodiek vindt er overleg met de gemeente plaats en worden leerzame casussen onderling gedeeld.

Vervolg op pagina 15

Wat is voor PFZW een goed model?

De jonge pensioenadviseur Lody Geerst over de besturing van pensioenfondsen

Auteur: Jaap van der Spek

Aan de besturen van pensioenfondsen worden steeds meer en zwaardere eisen gesteld. Logisch, want het gaat om in totaal ruim 1.600 miljard pensioenvermogen. Dat geld wordt per pensioenfonds collectief breed en zorgvuldig belegd. Met deze beleggingen hoopt men dat door het verkregen rendement de vermogens toenemen en zo ook in de toekomst fatsoenlijke pensioenen kunnen worden uitgekeerd. Het bestuur is verantwoordelijk voor de resultaten en wordt ondersteund door een bestuursbureau.

Lody Geerst (35) heeft indringende ervaringen opgedaan bij het pensioenfonds van de overheid ABP en bij de uitvoerende organisatie APG. Hij legt uit dat er drie bestuursmodellen zijn. Daarvan is het bekendste het zogenoemde paritaire model. Dat wil zeggen dat het bestuur gevormd wordt door de sociale partners, met vaak wel een onafhankelijke voorzitter.

Het paritaire model

De premie en de opbouw maken onderdeel uit van het arbeidsvoorwaardenoverleg (het overleg tussen de sociale partners, vaak zijn dat CAO onderhandelingen). Het resultaat van die afspraken wordt aan het pensioenfondsbestuur voorgelegd. Dat bestuur kan het accepteren, of terugsturen als het de afspraken niet naar behoren kan uitvoeren. De rollen in het bestuur zijn verschillend, maar het zijn wel mensen uit dezelfde organisaties, die zowel het voortraject bepalen, als ook de uitvoering van de pensioenregeling. Sinds 2014 worden er aparte zetels (bij PFZW één aparte zetel) voor gepensioneerden gereserveerd. Om te waarborgen dat de pensioenfondsen goed worden bestuurd, worden de leden van het bestuur op deskundigheid getoetst door De Nederlandsche Bank (DNB). Besturen moeten verantwoording afleggen aan Verantwoordingsorganen (VO's) die adviesrecht hebben. Daarin hebben naast een aantal gepensioneerden overigens ook weer de werkgevers en werknemersorganisaties zitting. Bij PFZW bestaat het VO (bij PFZW

genaamd de Adviesraad) uit 36 mensen: zes namens de gepensioneerden (waarvan één namens de onafhankelijke gepensioneerden, bezet door de BPP), twaalf namens de werknemers en achtien namens de werkgevers. De grote pensioenfondsen (ook PFZW) zijn verder verplicht een Raad van Toezicht te hebben, waarvan de leden worden voorgedragen door het VO.

Veranderingen in bestuursmodellen

Hoewel nog veel pensioenfondsen een paritair bestuur hebben, komen er ook steeds meer andere bestuursvormen voor. Lody: "Veel pensioenfondsen kiezen, mede met het oog op de toekomst, voor het zogenoemde 'gemengde bestuursmodel'. Er is dan geen Raad van Toezicht meer. Het bestuur bestaat uit een aantal (meestal) fulltime deskundige 'uitvoerende' bestuursleden en een aantal

CV Lody Geerst (35 jaar)

Opleiding

Bedrijfseconomie, Erasmus Universiteit Rotterdam

Werkervaring

- Docent economie
- Verschillende rollen bij APG (uitvoerder pensioenen)
- Projectleider implementatie Wet Versterking Bestuur Pensioenfondsen bij ABP
- Secretaris verantwoordingsorgaan ABP
- Manager bestuurszaken en programmamanager nieuw pensioencontract
- Sinds 1 juli jl. zelfstandig bestuursadviseur en interimmanager in de pensioensector.

toezichhoudende bestuurders (niet uitvoerend). Samen zijn ze eindverantwoordelijk voor het pensioenfonds. Ook bij dit model is er een VO, waaraan verantwoording moet worden afgelegd.

Gemengde bestuursmodellen zijn er in drie vormen. De enige die daadwerkelijk voorkomt, houdt in dat de niet-uitvoerende (toezichhoudende) bestuursleden worden benoemd op voordracht van de sociale partners, terwijl de uitvoerende bestuursleden (een soort dagelijks bestuur) door deze niet-uitvoerende bestuursleden worden benoemd. De uitvoerende bestuursleden hebben in de regel geen relatie met de werknemers- en werkgeversorganisaties. Dit heet het omgekeerde gemengde model. Pensioenfonds ABP gaat dit model invoeren. De invloed van de gepensioneerden, de eigenlijke belanghebbenden, is in dit model dus nog verder beperkt.

Ten slotte is er nog het onafhankelijk bestuursmodel. De sociale partners spelen geen rol en het bestuur zelf selecteert en benoemt de bestuursleden. Een directe relatie met werknemers- en werkgeversorganisaties ontbreekt. Dit model wordt eigenlijk alleen gekozen door Algemene Pensioenfondsen. Deze voeren de pensioenregelingen uit voor meerdere werkgevers en hebben geen binding met een specifieke sector, zoals bijvoorbeeld PFZW wel heeft."

Toekomst

Lody voorziet dat in de toekomst steeds meer pensioenfondsen zullen overgaan naar het gemengde model en dat de binding met de sociale partners niet zo gauw zal worden losgelaten. Het onafhankelijke model zal daarom niet vaak in onze ondernemings- en bedrijfstak pensioenfondsen gaan voorkomen. Tegelijkertijd zijn de ontwikkelingen in de pensioenwereld zo groot, ook op het inhoudelijke (beleggingen, risico's e.d.), technische en IT vlak, dat je er met de parttime bestuurders in het paritaire model niet meer komt. Zij hebben vaak nog andere banen en verantwoordelijkheden naast hun pensioenwerk. De toekomst vraagt

om fulltimers, die deskundig zijn op diverse terreinen. Of dat ook bij PFZW gaat gebeuren? Lody acht het op termijn zeker waarschijnlijk. Zeker nu ook het ABP die keuze heeft gemaakt.

Bestuursmodellen en gepensioneerden

Wat Lody betreft moet het bestuursmodel niet bepalend zijn voor de mate van invloed. Dat geldt ook voor gepensioneerden: "Elk bestuur, in welk model dan ook, heeft de taak om op evenwichtige wijze de belangen af te wegen van alle generaties, dus ook van de belangrijke groep gepensioneerden." De officiële beïnvloeding vindt plaats via de verantwoordingsorganen. Veel pensioenfondsen gaan echter ook op andere manieren in gesprek met de verschillende groepen belanghebbenden. Zo kunnen besturen ook 'voelen' wat er leeft onder de verschillende generaties/deelnemers.

Gekozen verantwoordingsorgaan beter voor gepensioneerden?

In tegenstelling tot het ABP, waar de leden van het verantwoordingsorgaan worden gekozen door de deelnemers en gepensioneerden, bestaat het VO van PFZW uit leden die door de sociale partners en gepensioneerdenorganisaties zijn voorgedragen. Bij het gekozen VO kunnen de potentiële kandidaten zich in de verkiezingsstijd profileren en kunnen verschillende methoden worden gebruikt om te worden ver- en herkozen. Sociale partners en onafhankelijke organisaties van gepensioneerden kunnen kandidaten voordragen en zich daarvoor sterk maken. Lody kan niet voorspellen of dit beter zal uitvallen voor het draagvlak onder de deelnemers, slapers en gepensioneerden. "Dat zal de praktijk moeten uitwijzen. Bij andere fondsen die verkiezingen houden, blijkt het vaak lastig om betrokkenheid en een hoge opkomst te realiseren."

PFZW, op naar een gekozen VO? Het zou kunnen!

Of een verkiezing de positie van gepensioneerden sterker maakt? De

dominantie van de vakbonden zal ook dan, vanwege hun organisatiegraad, waarschijnlijk aanwezig blijven. "Maar als de indruk bij gepensioneerden bestaat dat een gekozen VO verandering kan brengen in de samenstelling van de delegatie van gepensioneerden, dan is het zeker de moeite waard om ervoor te gaan. De gepensioneerden, die onafhankelijk van de vakbonden georganiseerd zijn, kunnen daarin mogelijk een groter aantal zetels hebben. En wil het pensioenfonds daar vanuit de gevestigde orde niet mee akkoord gaan, dan bestaat de wettelijke mogelijkheid (artikel 115, lid 8 van de pensioenwet) om met tenminste 1% of vijfhonderd van de deelnemers te verzoeken over te gaan op het verkiezen van het VO. Daaraan moet het pensioenfonds dan voldoen. Het lijkt zeker doenlijk om die vijfhonderd steunbetuigingen te krijgen." Met een gekozen VO verandert ook de benoeming van bestuursleden namens de gepensioneerden. Die worden dan niet meer via een open procedure uitgenodigd en door alle gepensioneerden gekozen, maar door de delegatie van gepensioneerden voorgedragen. Waarmee de gepensioneerden via hun gekozen vertegenwoordigers in het VO een steviger rol en zeggenschap krijgen.

Grootte van het bestuur en gepensioneerden

Bij PFZW bestaat het bestuur uit twaalf leden en een onafhankelijke voorzitter. In het verleden hield dit bestuur zich ook bezig met de arbeidsvoorwaarden (premie en opbouw), maar om verschillende redenen is dat voor de toekomst niet wenselijk. Een argument was ook, dat de leden van het bestuur door het noodzakelijkerwijs ergens anders neerleggen van de arbeidsvoorwaardelijke kant, de overbelasting zouden kunnen terugdringen en voor de toekomst meer tijd zouden kunnen vrijmaken voor de omschakeling naar het nieuwe pensioensysteem. En vervolgens om ook de technische kant van de pensioenuitvoering beter te kunnen volgen. Met de delegatie

gepensioneerden en met andere geledingen in de pensioenraad is dit besproken. Ook besproken werd dat de gepensioneerden bij de huidige getalsverhoudingen wettelijk recht zouden hebben op twee in plaats van één zetel namens de gepensioneerden. De gehele verandering zou in 2023 worden geëvalueerd. Dit voor gepensioneerden verheugende nieuws werd twee maanden later door het bestuur van PFZW onverwacht teniet gedaan. Bij nader inzien wilde het bestuur redelijk snel overgaan naar tien zetels. De reden was dat de eerder uitgesproken verwachting van een grotere belasting niet meer hetzelfde werd geacht en omdat er toevallig twee bestuursleden zouden vertrekken omdat hun periode erop zit. We vragen Lody om een reactie, die hij voorzichtig formuleert: "Ik begrijp de wens tot verkleining. Dat speelt bij veel pensioenfondsen. De verwachting is dat er dan effectiever kan worden bestuurd. Voor jullie is zo'n besluit, waarbij het aantal zetels weer van twee terug valt op één, natuurlijk erg ongelukkig. Daarmee wordt de geleding gepensioneerden relatief hard getroffen. Ik verwacht dus dat het PFZW bestuur dit feit meeneemt in een bredere afweging. Om het aantal bestuursleden te bepalen, vraagt altijd een zoeken naar een goede balans tussen bestuurlijke effectiviteit en voldoende representatie van de achterbannen!"

Waarvan we als BPP (onafhankelijk georganiseerde gepensioneerden van PFZW) gaarne akte nemen.

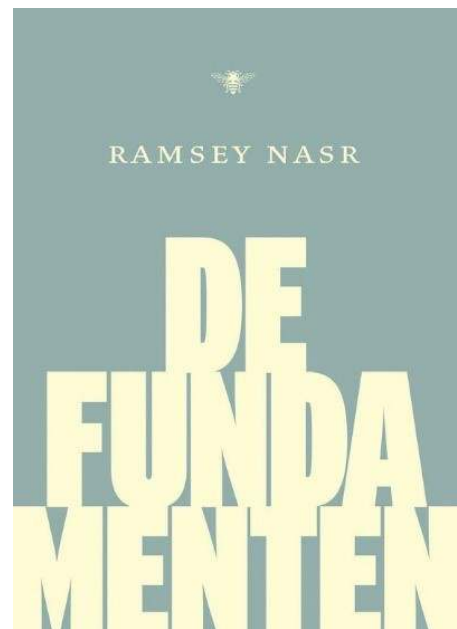
Vervolg "Kans op indexatie"

Reactie van de BPP

De BPP pleit al jaren voor de aanpassing van de rekenrente, zoals ook in dit wetsontwerp wordt bepleit. Feit is echter dat daartoe vele partijen in de politiek en toezichhouders óf daar niet toe bereid zijn óf daaraan andere voorwaarden verbinden voor vernieuwing van het stelsel. Alleen aanpassing van de rekenrente zal ook voor bijvoorbeeld jongere deelnemers in de fondsen als onrechtvaardig overkomen. Dat is weliswaar inhoudelijk te weerleggen, maar blijkt in de praktijk toch een uiterst hardnekkig misverstand. Vandaar dat wij steeds bereid zijn geweest om na te denken over een breed pakket aan vernieuwingen, mits dat snel zou kunnen worden gerealiseerd. Nu invoering van de complete vernieuwing meer tijd kost dan verwacht, vinden wij echter een aanpassing in de aanloop naar het geheel nieuwe stelsel niet meer dan rechtvaardig.

Vervolg "Ouderenadviseur"

Jos geeft ook presentaties, onder andere over de rol van de ouderenadviseur, het keukentafelgesprek en "door de bomen weer het bos zien", over het woud van wetten, regelingen en procedures waarmee de aanvrager te maken kan krijgen. De samenwerking met de gemeentefunctionarissen en consulents is goed, er is wederzijds respect. Het is een voordeel dat de gemeente Beekdaelen haar Wmo taken goed op orde heeft. Jos vertelt dat dit echt verschilt per gemeente, terwijl dit overal gelijkwaardig hoort te zijn. Het komt helaas voor dat inwoners van dezelfde straat op de grens van twee verschillende gemeentes, grote verschillen ervaren in de toegewezen hulp of voorzieningen. In Beekdaelen mag men zich gelukkig prijzen met een goede samenwerking binnen het sociale domein. Niemand hoeft verstoken te blijven van noodzakelijke hulp.

Een interessant boek (must read!)

In zijn boek *De fundamenten* schrijft Ramsey Nasr over de huidige staat van ons bestaan. De coronacrisis heeft volgens hem pijnlijk blootgelegd wat wij lange tijd niet wilden zien. Het politieke en economische systeem heeft de fundamente van onze samenleving aangetast. Maar hij heeft hoop. "Wij staan op een keerpunt, wij moeten ons leven radicaal herzien." Hij vertelt over zijn eigen beleving van de eerste en tweede lockdown en stelt alles in een breed perspectief. Tijdens een trip naar de noordpool tussen de ijsberen beseft hij dat hij slechts een onderdeel is van de voedselketen. Het is wat het is, niet prettig maar wel essentieel. De meeste mensen, van jong tot oud, willen dat het anders gaat en willen daar ook de lasten van dragen. Wij moeten oplossingen bedenken voor de problemen die onvermijdelijk op ons afkomen als wij alles bij het oude laten. Dat gaat ons allemaal aan, dat besef werd vorige maand nog eens duidelijk door het VN-rapport over de klimaatcrisis. Ik heb het boek, dat een bestseller is geworden, in een adem uitgelezen. Voor € 14,99 (of voor een paar euro als E-boek) kunt u dat ook. Laten wij voor ons nageslacht hopen dat er oplossingen komen! (*Joop Blom*)

Voor wie van lekker eten houdt maar niet lang in de keuken kan of wil staan

Italiaanse Contorni (bijgerecht gegrilde groenten)

Gegrilde groente is echt typisch Italiaans en je vindt ze bijna altijd als Contorni (bijgerecht) op de menukaart. Je kunt ze overal bij serveren: rundvlees, varkensvlees, lamsvlees en vis (dan geen honing of ahornsiroop gebruiken). Je kunt de gegrilde groenten zelfs door de pasta roeren. Door het grillen krijgen de groenten een extra intens smaakje en ben je weer even in Bella Italia.

Bereiding

Oven voorverwarmen op 180 graden
Schil of schrap de groenten en snijd ze in grove stukken. Kook de groenten 3 minuten in een grote pan met kokend water en zout. Goed uit laten lekken en voor gebruik in de koelkast zetten. Doe ze in een braadslede (of bakblik) die is ingevet met olijfolie of zonnebloemolie. Meng circa 2 tot 3 eetlepels olijfolie of zonnebloemolie met grof zeezout en besprenkel die over de groenten en ook 2 eetlepels ahornsiroop of honing. Doe de groenten vervolgens 10 minuten in de oven op 180 graden. Voor een mooi bruin gegrild streepje kun je ze nog even grillen in een hete droge grillpan met takje rozemarijn en tijm. Alles moet "al dente" blijven (met lichte bite).

Buon appetito!

Ciao, Audrey
audrey.mp@hotmail.com

Ingrediënten

(reken per persoon op 4 tot 5 stuks)

grote zoete aardappel - helft van een pompoen - gele puntpaprika - rode puntpaprika - grote pastinaak - wortels - verse rozemarijn - verse tijm - olijfolie/zonnebloemolie - grof zeezout - ahornsiroop - honing

Variatie: venkel - broccoli - courgette - aubergine - groene asperges

Bereidheid tot mantelzorg in Nederland is groot

Auteur: Joop Blom

De definitie van mantelzorg van het Sociaal Cultureel Planbureau luidt: "Mantelzorg is alle hulp aan een hulpbehoevende door iemand uit diens directe sociale omgeving. Ook minder intensieve hulp, de hulp aan huisgenoten en de hulp aan instellingsbewoners zijn meegenomen. Mantelzorg is hulp die verder gaat dan de zogenoemde gebruikelijke hulp."

Mantelzorg is nooit een verplichting

Mantelzorg is onbetaalde hulp en kan nooit als een verplichting worden opgelegd of gezien. Hulp aan mensen zonder gezondheidsbeperkingen, zoals passen op gezonde kleinkinderen valt buiten de definitie van mantelzorg!

De hulp bestaat uit verzorging, maar kan ook hulp bij dagelijkse activiteiten zijn. Denk aan bijvoorbeeld hulp bij het huishouden zoals koken of schoonmaken, een maaltijd verzorgen, geestelijke steun door een goed gesprek, verplegen van iemand met een handicap. Door mantelzorg kan een ander zich redden, thuis blijven wonen en mee blijven doen aan de samenleving.

Mantelzorg is meestal langdurig en kan intensief zijn. Denk aan jongeren die meehelpten met de zorg voor een gehandicapt gezinslid. Of een volwassene die zorgt voor een familielid, vriend of buur.

Liefde voor elkaar

Zorgen voor je naaste is voor veel mensen vanzelfsprekend. Iedereen krijgt vroeg of laat te maken met mantelzorg en mensen doen dit uit liefde voor elkaar. Maar als er geen potentiële mantelzorgers in de buurt zijn, wat dan? Kinderen wonen dikwijls op grote afstand van hun ouders en dan is hulpverlening, ook als zou je dit willen, niet gemakkelijk.

Vroeger was hulp aan familieleden en buren, als die nodig was omdat zij ziek of gebrekkig waren, heel gewoon. In de kleine leefgemeenschappen hielp men elkaar en ouderen werden in de gezinnen van kinderen opgenomen tot zij overleden. Maar de moderne tijd heeft afstand geschapen tussen de mensen. Burenhulp is minder vanzelfsprekend geworden en voor ouderen werden aparte

woongemeenschappen met hulp opgericht. Of het wordt hen mogelijk gemaakt om langer zelfstandig thuis te wonen door het ter beschikking stellen van wijkverpleegsters en huishulpen, maar ook door maaltijdbezorging thuis.

Thuiszorg is duur

Natuurlijk pakt de overheid in deze moderne tijd veel van dit soort taken op via de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, bijvoorbeeld door thuis wonen voor ouderen en gehandicapten gemakkelijker te maken. Ook door het opnemen van ernstig zieken en gehandicapten in verpleeghuizen en instellingen. Maar dat is duur en moet door de bevolking gezamenlijk worden opgebracht via de belastingen. In gemeenschappen worden ook wel hulpcentrales opgericht van vrijwilligers die hulp thuis verlenen! Een goede zaak! En daarnaast is er ook veel hulp van vrijwilligers (of familie!) in verzorgingshuizen, verpleeghuizen en gehandicapteninstellingen. Ook dat is een vorm van mantelzorg!

De bereidheid om voor elkaar te zorgen

is groot. In Nederland geven jaarlijks circa 5 miljoen mensen van boven de zestien hulp aan hun partner, familielid, vriend of buur die hulp nodig heeft vanwege lichamelijke, psychische of verstandelijke beperkingen of ouderdom. De informele zorg is van onschatbare waarde. Zonder de inzet van mantelzorgers en zorgvrijwilligers zou het Nederlandse zorgsysteem niet houdbaar zijn. Zij kunnen de zorg volhouden als zij op eigen wijze voor een ander kunnen zorgen. Alleen dan slaagt de participatiemaatschappij!

Informatie en steun

Wilt u meer weten? Op www.mantelzorg.nl is veel informatie te vinden. En wilt u een deskundige hierover spreken? De mantelzorglijn: 030-7606055 is altijd bereikbaar.

Noot: Sommige zorgverzekeraars hebben in hun aanvullende verzekering een uitkering voor mantelzorg opgenomen. Een aantal gemeenten biedt ook hulp aan mantelzorgers via een mantelzorgcompliment.

Inhaalzorg, wie zal dat betalen (en uitvoeren)?

Auteur: Eric van Eck

In 2020 heeft de reguliere zorg door de coronacrisis € 2,2 miljard minder gekost dan in 2019, zo blijkt uit de voorlopige cijfers* van het Zorginstituut. Daartegenover staan de extra coronakosten van € 3,9 miljard. Per saldo heeft corona ons in de ziekenhuizen dus € 1,7 miljard gekost in 2020. En het is nog niet klaar.

Ziekenhuizen in geldproblemen

De financiering van de ziekenhuizen is gebaseerd op een bepaalde 'mix' van patiënten. Veel geld komt binnen door het declareren van operaties. Terecht ook, als je bedenkt dat inrichting en onderhoud van een OK-complex veel geld kost. In coronatijd werd er veel minder geopereerd. De bedden lagen vol met mensen die daar niet (gemiddeld) 3 à 4 dagen bleven liggen, maar vaak weken. Dat brengt in de systematiek van de ziekenhuisfinanciering weinig op, terwijl de kosten gewoon doorlopen. Ziekenhuizen kregen financieel dus een flinke tik van corona. Volgens voorzitter Melkert van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ) gaat het om € 250 miljoen in 2020.

In de meerjarenaafspraken tussen kabinet en ziekenhuizen is een bezuinigingstaakstelling opgenomen. De ziekenhuiszorg zou in omvang moeten afnemen, terwijl er volgens de NVZ juist extra geld, volgens Melkert € 600 miljoen, nodig is om meer zorgmedewerkers aan te trekken teneinde de uitgestelde zorg op een later moment in te kunnen halen.

Zorgvraag deels verdampt

Doordat de ziekenhuizen en met name de IC's vol lagen met COVID-patiënten, is veel zorg uitgesteld. Voor een deel is die zorgvraag verdampt, omdat klachten zijn verdwenen. Voor een ander deel zijn behandelingen zonder schade uitgesteld. Maar er is ook zorg uitgesteld waarbij wel degelijk gezondheidsschade is ontstaan. Denk aan cardiologische zorg en oncologische zorg.

Ouderen de klos

Volgens *De Limburger* (26-06-2021) komen vooral ouderen in de problemen. Voor behandelingen als

goedaardige prostaatvergroting, staaroperaties en heupoperaties gelden nu zéér lange wachtlijsten. Dat komt enerzijds omdat dergelijke gebreken meer bij ouderen voorkomen. Maar ook omdat zij tijdens corona relatief vaak ziekenhuisafspraken hebben afgezegd of niet eens met klachten naar de huisarts zijn gegaan. Ouderen met meerdere complicaties moeten bovendien vaker wachten op een plekje in het ziekenhuis. Zij kunnen minder makkelijk in een zelfstandige kliniek geholpen worden; waar overnachten meestal niet mogelijk is.

Personeel behouden

Mogelijk worden partijen het eens over extra budget voor de inhaalzorg. Daarmee wordt die zorg nog niet geleverd. Het personeelstekort in de zorg is groot en groeiende. Een groot probleem is verder dat het personeel weinig flexibel inzetbaar is. Anesthesiologievoorzitter Caroline van der Marel stelt (*De Limburger* 26-6-'21): "Eigenlijk moeten we personeel anders gaan opleiden en toe naar een flexibel systeem in de gezondheidszorg waarbij personeel op meerdere afdelingen inzetbaar is als er ergens druk komt." Voor het AMC en VUmc is een vliegende brigade bedacht. De operatiekamer-assistenten, de anesthesiemedewerkers en de recovery-verpleegkundigen (op de uitslaapkamer) worden zó bijgeschoold dat ze al deze beroepen kunnen uitoefenen als dat nodig is. Zeker in situaties van forse verschuivingen in de zorgvraag, zoals bij de COVID-epidemie, is dat een prima oplossing en technisch is het zeer wel mogelijk. Pogingen om een vliegende brigade in te stellen in ziekenhuizen waar ik heb gewerkt, liepen echter allemaal vast op de onwil van de verpleegkundigen. Die kiezen op een gegeven moment voor

een bepaalde tak van zorg en voelen zich niet goed bij een andere.

Groot verloop

Belangstelling voor de opleidingen is groeiende, maar de zorg kan het personeel niet vasthouden. Het ziekteverzuim is gestegen tot een gemiddelde van 7% met uitschieters naar 12% en het verloop is hoog (15,7% in 2019 meldt ARBO). Dan doe je als werkgever iets grondig fout. Volgens Dutch Health Hub (12-5-'21) zijn er vijf belangrijke oorzaken. De hoge werkdruk, het relatief lage salaris en het zware werk zijn al drie logische verklaringen voor het personeelstekort. Als we als samenleving bereid zijn te betalen, valt daar iets aan te doen. Maar geld is niet alles. Onder met name verpleegkundigen is er grote onvrede met de manier van werken en aansturing, gebrek aan uitdaging en loopbaanmogelijkheden, maar ook het ontbrekende gevoel van waardering en vrijheid. Veel mensen verlaten daarnaast de gezondheidszorg omdat ze hun rooster niet afgestemd kunnen krijgen op hun thuissituatie.

Het duurt nog wel even

Veel zorgvragen bleken vanzelf te verdwijnen; een leermoment voor ons allemaal. Toch is er een stuwmeer van zorg ontstaan dat niet snel zal leeglopen. Voor de lange termijn zal de zorg zich anders moeten organiseren. Anders komt de toegankelijkheid van de zorg in het gedrang.

* Bron: *ZorgCijfers Monitor*, 4de kwartaalbericht 2020

Vakantie in coronatijd

Auteur: Eric van Eck

Bij het verschijnen van dit blad zit de vakantietijd er goeddeels op. Een aantal van ons zal gebruik maken van de mogelijkheden die het naseizoen biedt, maar de meesten gaan de nazomer in eigen land tegemoet. Ook mooi, maar misschien toch niet wat we er van gehoopt hadden.

Nederland is vol

Alleen de pessimisten die al in januari dachten dat corona ook de buitenlandse vakantie van 2021 nog wel zou verpesten, hebben een plekje kunnen bemachtigen in een Nederlands vakantiehuisje. Wie tot de zomer heeft gewacht, viste achter het net. De prijzen zijn door het plafond gegaan, kennelijk moest er letterlijk 'koste wat het kost' iets gehuurd worden. Extreem voorbeeld: weekend Cadzand voor vier personen in een huisje à raison van € 1.200,-. Als je het geld al hebt, is het de vraag of je het er voor over moet hebben. Ook de campings zijn volgeboekt. Zelfs in het voorseizoen stonden ze al goed vol, vooral met pensionado's. Veel mensen klaagden dat ze helaas niet naar het buitenland konden en dus maar genoegen moesten nemen met Drenthe. Ik vond het er reuze aangenaam.

Buitenlandse reizen

Toch hebben veel ouderen, die immers gevaccineerd waren, vanaf half mei een buitenlandse vakantie geboekt. Spanje was populair, waaronder Mallorca en Ibiza, en ook Portugal. Daarnaast wilden vele Nederlanders naar Griekenland. Een aantal heeft vervolgens ondervonden dat de coronaregels de houdbaarheid hebben van verse vis. Af en toe was het een race tegen de klok. Om tijdig met een geldige PCR test in Italië te geraken, moest een dorpsgenoot zonder pauze met de caravan achter de auto doorrijden. Zijn vrouw rijdt geen auto. Volgens mij moet je dat niet willen.

Coronapaspoort

Wie gevaccineerd, negatief getest óf hersteld is van corona kan dit aantonen met zijn coronapaspoort. Wil je naar

bijvoorbeeld Frankrijk reizen, dan wordt via een speciale app op je smartphone jouw QR-code gescand. Geeft die code na het scannen een groen vinkje, dan is er ruimte voor een fijne vakantie. Voor Europa wordt die QR-code in de Digital Green Pass geplaatst. Zo'n app, met een QR-code en alle technische mogelijkheden die het biedt, klinkt geweldig. De app is altijd up-to-date, zegt het Ministerie. Echter is gebleken dat bij mensen, die positief testen op corona nadat ze al waren gevaccineerd, het groene vinkje niet verdwijnt. Dus waterdicht is het systeem (weer) niet. Daarnaast is dit digitale paspoort niet voor iedereen per se een uitkomst. Zo zijn er tal van senioren die geen slimme telefoon hebben. Of er wel eentje hebben, vaak als afdankertje van zoon of dochter gekregen en goed genoeg om te Whatsappen, maar niet modern genoeg voor een overheidsapp. Seniorenorganisatie KBO-PCOB heeft

bij de minister aangedrongen op een alternatief. Half augustus is daarvan niets vernomen.

De helft gaat niet

Maar waar maak ik me druk over. Uit onderzoek van VWS in juni van dit jaar blijkt dat de helft van de alleenstaande 65-plussers deze zomer waarschijnlijk niet op vakantie is gegaan. Vier op de tien vonden de coronasituatie daarvoor nog te onzeker. Daarnaast verwachtte^[1] een kwart van alle ondervraagde alleenstaande 65-plussers dat ze deze zomer minder bezoek zouden krijgen dan andere zomers. Omdat ook vrijwilligerswerk en dagbesteding in de vakantietijd vaak stil komen te liggen, ligt eenzaamheid op de loer. De redactie hoopt dat u een en ander goed hebt doorstaan.

^[1]flitspeiling in juni 2021 onder 1.500 65-plussers, waarvan 497 alleenwonende 65-plussers.

Over de BPP

Missie

BPP staat voor Belangenvereniging Pensioengerechtigden bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Wij zijn een onafhankelijke belangenvereniging van en voor alle pensioengerechtigden in de sector zorg en welzijn. Ons belangrijkste doel is inspraak in het beheer van ons pensioengeld.

Bestuur

Liesbeth Schaaap: voorzitter
Jaap van der Spek: vicevoorzitter
Cees Michielse: secretaris
Jaap Dijkstra: penningmeester
Jan van Pijkeren: ledenadministratie
Baukje Vegter: nieuwsbrief en ledenwerving
Rob van Vredendaal: ondersteuning website en ledenwerving

Belangenbehartiging

De BPP volgt de ontwikkelingen rondom de pensioenen op de voet. Van het PFZW-bestuur tot de Haagse politiek en andere betrokken (ouderen) organisaties.

Wij oefenen invloed uit via onze vertegenwoordiging in de volgende organen:

1. Pensioenraad van PFZW, hét orgaan voor medezeggenschap en verantwoording binnen het pensioenfonds. Namens de BPP heeft Cees Michielse zitting in de Pensioenraad als lid en Jaap van der Spek als plaatsvervangend lid.
2. Ledenraad van PGGM&CO. Deze coöperatie initieert tal van activiteiten en producten die voor onze leden van belang zijn. U kunt gratis lid worden van PGGM&CO. Baukje Vegter zit namens de BPP in deze ledenraad.
3. Koepel Gepensioneerden, de grootste seniorenorganisatie waarbij de BPP is aangesloten. Jaap van der Spek is bestuurslid van de Koepel. Andere bestuursleden zijn actief betrokken bij diverse commissies.

Communicatie

Ons Pensioen

De redactie van ledenblad *Ons Pensioen* is in handen van Roelof Jan Mulder (hoofdredacteur), Jaap van der Spek, Eric van Eck en Pierre Thijssen. Zij zorgen dat u goede achtergrondinformatie krijgt over het beleid van de BPP en houden u op de hoogte van ontwikkelingen op pensioengebied.

Nieuwsbrieven

Via onze e-mail nieuwsbrieven informeren wij u over de actualiteit. Bestuurslid Baukje Vegter verzorgt de samenstelling. U kunt zich voor de nieuwsbrief aanmelden via contact@pfzw-belangenvereniging.nl

Website

Op onze website bieden wij actuele informatie vanuit de BPP en de Koepel Gepensioneerden. Ook voorzien wij u van gedegen achtergrondinformatie over pensioenbeleid. Cees Michielse verzorgt deze website. Zie www.pfzw-belangenvereniging.nl

Contact met de BPP

Ledenadministratie

Voor aanmeldingen, adreswijzigingen, opzeggingen en bericht van overlijden kunt u terecht bij onze ledenadministratie.

E-mail: ledenadministratie@pfzw-belangenvereniging.nl

Website: www.pfzw-belangenvereniging.nl/contact

Telefoon: Jan van Pijkeren, 06-30689873

Postadres: Endepol 42, 7241LG Lochem

NB: Opzeggingen gedurende het verenigingsjaar gaan in per 1 januari daaropvolgend.

Lid worden

U kunt zich aanmelden als lid bij de ledenadministratie. De contributie bedraagt slechts € 11,- per jaar voor

een lidmaatschap en € 5,50 per jaar voor een partnerlidmaatschap. U kunt deze overmaken op banknummer NL83INGB000 455 2579 t.n.v. Belangenvereniging Pensioengerechtigden PFZW.

Helpdesk BPP

Heeft u vragen over uw pensioen? Of wilt u graag advies in geval van problemen met het pensioenfonds? Dan kunt u contact opnemen met de secretaris van de BPP, Cees Michielse, bereikbaar via contact@pfzw-belangenvereniging.nl of 06-17332744. Tip: kijk ook op onze website onder de rubriek 'Veel gestelde vragen'.

Veel gestelde vraag: bij overlijden

Bij overlijden stopt het lidmaatschap van de BPP. Heeft u een partner die gerechtigd is tot een partnerpensioen van PFZW? Dan zal de BPP onder gelijke voorwaarden en zonder kosten uw lidmaatschap graag omzetten in een lidmaatschap van uw partner. De pensioenbelangen van uw partner blijven op die manier behartigd. Bij overlijden stopt uw ouderdompensioen van PFZW. Uw partner en kinderen hebben in principe recht op partner- en wezenpensioen. Ook heeft uw partner recht op een eenmalige slotuitkering. Is er geen partner, dan krijgen de kinderen jonger dan 21 jaar de uitkering. De uitkering kan ook worden uitbetaald aan de natuurlijke persoon die kosten heeft gemaakt in verband met uw overlijden.

Verhuizing, verandering e-mailadres of telefoonnummer?

Verandert uw (e-mail)adres of telefoonnummer? Neem dan contact op met onze ledenadministratie (zie elders).

NB: Wijzigingen die u alleen aan het pensioenfonds doorgeeft, komen niet bij ons binnen! Het pensioenfonds mag om privacy-redenen namelijk geen gegevens doorgeven aan de BPP. Daarom ons dringende verzoek uw wijzigingen ook aan ons te melden.